

Д. е. н. Шевцова О. Й., Біла К. О.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

РЕГУЛЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПОСЕРЕДНИКІВ НА РИНКАХ ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ

Сучасні ринки фінансових послуг забезпечують діяльність багатьох учасників фінансової діяльності актуальними інструментами та посередництвом. Інтернаціоналізація і глобалізація світової економіки зумовлюють посилення регулювання та нагляду за діяльністю суб'єктів господарювання на різних сегментах ринків фінансових послуг.

Метою регулювання ринку фінансових послуг є стабільність та безпека ринку, захист інтересів учасників фінансової діяльності. Основні положення державного регулювання ринку фінансових послуг викладено у законі України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» [1].

Нормативно-правове регулювання та нагляд за діяльністю учасників ринків, як форми державного регулювання ринків фінансових послуг, знаходяться постійно у полі зору науковців та практиків. Серед проблем, які розглядають в межах удосконалення регулювання та нагляду, найбільшу увагу приділяють розвитку державних інститутів регулювання діяльності та оптимізації розподілу функцій регулювання між ними; посиленню фінансової стійкості як ринків в цілому так і їх окремих учасників; виявленню системного ризику й оцінці його рівня.

Восени 2019 року було прийнято закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення функцій із державного регулювання ринків фінансових послуг» [2], відповідно до якого закінчує функціонувати Національна комісія, що здійснює регулювання ринків фінансових послуг, а її функції передано Національному банку України (НБУ) та Національній комісії з цінних паперів та фондового ринку (НКЦПФР).

З 1 липня 2020 року НБУ почне поширювати використання інструментів регулювання та нагляду до страхових, фінансових та лізингових компаній, кредитних спілок.

В свою чергу НКЦПФР розширює перелік адміністративних інструментів регулювання та нагляду щодо підтримки фінансової стійкості Компаній з управління активами (КУА) у разі виникнення проблем з цінними паперами, які знаходяться у портфелі КУА.

Серед інструментів регулювання, які потребують розвитку – ризик-орієнтований нагляд за всіма фінансовими посередниками ринків фінансових послуг. Ідентифікація ризиків діяльності банків, страхових та фінансових компаній, професійних учасників ринку цінних паперів та розробка методик кількісної оцінки цих ризиків становить актуальне завдання для дослідників.

Ринки фінансових послуг відповідають всім ознакам системності: цілісність, ієрархічність, цілеспрямованість, динамічність, керованість, саморегуляція, детермінованість, тому саме нагляд з урахуванням системної організації ринків має надати можливість заздалегідь виявляти можливі системні шоки для їх згладження та послаблювати фактори проциклічності.

Список використаних джерел:

1. Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг. Закон України, 2002 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2664-14>.
2. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення функцій із державного регулювання ринків фінансових послуг. закон України №79-IX/ Голос України, 18.10.2019 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.golos.com.ua/article/322871>.
3. Комісія визначила дії КУА у разі виникнення проблем з окремими активами в її портфелі. 25.02.2020 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.nssmc.gov.ua/komisiia-vyznachyla-dii-kua-u-razi-vynyknennia-problem -z-okremymy-aktyvamy-v-ii-portfeli/>.